

ВАСИЛЬ СОФРОНІВ

Гірськими пляями

ОПОВІДАННЯ

АВГСБУРГ

1947

Для читачів „ПЛАСТУНА“
написав В. Софронів,
зілюстрував М. Н. Григоріїв.

Вийшло як додаток до „ПЛАСТУНА“,
журналу української пластової молоді
в Авгсбурзі, на Скитальщині, Р.Б.1947.,

як

другий випуск
БІБЛІОТЕКИ ПЛАСТОВОГО
НАПЛЕЧНИКА.

Надрукував Д. Сажвін.

Д АЛЕКО у глибину Карпат, на сонячні полонини, на неприступні верхи та шпилі біжать стежки-плаї. Наче міцні пута, що їх наловила людина на дикого велетня — природу, вони цупко обмотують зелені гори. Таємні і приманливі, вони, наче поклик лісової мавки, кличуть вас за собою, ведуть у невідоме лоно гір. Там вони розбігаються у всі сторони і знову сходяться, подвоюються, потроюються, схрещуються, перетинаються, губляться у високих травах та хащах і знову з'являються перед вами — завжди такі самі привабливі

і небезпечні. Два вороги — природа і людська стопа ведуть за ці гірські плаї свою відвічну завзяту боротьбу. Природа раз-у-раз зриває і нищить їх, січе і змиває їх водами нагальних дощів, гризе зубами струмків і потоків. Тут затоплює їх глибокими мочарами, там завалює зламами скель, там знову засипає дрібним камінням і греготом. Тут ставить на них непрохідні засіки із слизких, оброслих мохом вивертів. Там засаджує на них молоді смерічки, щоб вони, мов ряди бійців, загороджували шлях до гірських скарбів. Але залізна стопа людини не відступає ніколи. Усуває перешкоди, обходить, продирається. За нею йдуть череди овець та корів на високі полонини. Ще вище — на неприступні верхи та шпилі пнеться людина-мандрівник.

Сонце стояло вже високо на небі і добре припікало спину, коли три пластуни: Ігор, Роман та Івась, після довгого ходу зрубам та галявинами добралися нарешті знову до старого чатинного лісу. У лісі було тьмяно і холодно. Десь високо у верховітті проблискувало небо, а сонце, продершись де-не-де кріза густе галуззя, грало золотими плямами нь грубих конарах ялиць та смерек. Тиша, мов у церкві, залягала довкілля. Лише час до часу віковичний бір шумів угорі зеленим верхів'ям, або десь на низькій гілляці півкала орябка.

В цю святочну тишу лісу вдирався тепер дзвінкий голос наймолодшого з трьох пластунів Івася:

— Герцик! Герцик! — дзвеніло по лісі, а ліс відгукувався далеким відгомоном — Ге-е... Ге-е...

Плаї ішов стрімко підгору, просмикаючись, мов гадюка, проміж пні та скелі. Юві мандрівники раз-у-раз приставали, зачерпували повними грудьми повітря і втирали піт з облич. Івась використовував цю хвилину відпочинку і, прикладаючи рупором долоні до рота, гукав:

— Герцик! Герцик!

Але Гердик, його малий, кудлатий товариш, не з'являвся.

— Шкода даремно кликати! — вирішив нарешті найстарший з трійки, чотирнадцятилітній Ігор і, щоб потішити Івася додав: Він напевно пішов назад додому. Побачиш, як будемо вертатися з нашої мандрівки, то стрінемо Гердика на тому самому місці, що вчора.

Смуток Івася був великий. Вони найшли вчора це досить вже велике щеня вівчарської породи на гірській доріжці в глибокому ярі Жонки. Імовірно заблудило, або згубилося від когось в дорозі, бо почувши якусь особливу прихильність до Івася, відразу побігло за ним. По довгій нараді охрестили цю собачку так, як хотів Івась — Гердиком і вона весь вчорашній день товаришила їм у мандрівці

витривало і невідступно. Аж сьогодні вдосвіта, під час ночівлі у гірській колибі, Герцик непомітно вийшов з колиби і вже більше не вернувся. Може віднайшов сліди свого господаря і пішов за ним на котрусь із поблизьких полонин, а може й справді побіг назад додому. Це було для всіх трьох хлопців, а особливо для Івася, великим розчаруванням і вони втратили цілий ранок на даремні розшуки. Тепер мусіли наздоганяти втрачений час.

— Герцик! Герцик! — гукнув ще раз Івась і по хвилині безнадійного вислухування махнув в повітрі своєю пластовою палицею.

— Скоб! — крикнув, немов комусь на прощання, і рушив у дальшу дорогу. Був веселої, життєрадісної вдачі і легко переносив свої хлоп'ячі смутки.

Три юні мандрівники мали вже за собою далеку дорогу з долини Прута, понад гірський потік Жовку, аж сюди під Довбушанку. Минулу ніч відпочивали у пустій лісовій колибі, а вранці рушили у дальшу мандрівку. Це була для них особлива приємність — ця мандрівка на Довбушанку! Вони знали, що на цей дикий, найбільш недоступний шпиль пасма Горганів запускається мало хто, навіть з дорослих мандрівників. Тому постановили: самим — без опіки старших, здобути цю царицю Горганів. Це була їх пластунська мрія останнього шкільного року.

Провідником був пайстарший...

